

عراق تورکلىرى

مۆلى : هاشم ناهید

مىزمىيات

مدخل : - عراق تورکلىرى آسيا «تپ» لىرىدىن تەقىب ايتىدىگىرى بوللار. بو تورکلىرى
اشغال ايتىدىگىرى ساحه . - تورک نفوسى و عرب اقلیتی - ملیت مفهومی - تورک لسانی -
تورک ادبیاتی : - خواص و خلق ادبیاتلىرى - لسانك جانلیقنى محافظه ایدن ازلر . - خلق
شعرلىرى نمونهلىرى - ماصالار و ضرب مثالر - بدیعی صنعتلر - عراق تورکلىرىنىڭ اخلاق -
عراق تورکلىرىنىڭ اقتصادياتى - نتیجه

مدخل

عراق اسمى ؛ عثمانلى تورکلىرىمىز اوردانلىك حاکمیتی ائىندە بولوندىغى زمان،
بو دولتىڭ ادارى تقسیماتنه كوره (موصل ، بغداد ، بصره) ولايتلىرىنى احتوا
ايدن اراخى قىلمىش سىنا اطلاق اولتوردى . بو قىلمىشنىڭ سياسى و اتنوگرافى بىر
حدودى يوقدۇر ، چونكى طبعىي ثروتىڭ شەرقىي و محلى اھالىسىنىڭ زىنكىلىكى
اوتەدەن بىرى جەھانگىرلىك و جوارىچىكەدارلىك احتىراسىنى جلب ايتىش ، و بويوزدن
عراق ، خارىك دائىمى ، مختلف تىجارەتلىرىنى و استىلالرىنى مەروض قىلىشدرە
بونىكلە برابر عراق ، قديم «آئور» - بابل ، مەدىنىتىڭ مەدى اولماق شەرقىي
احراز ايتىشدر بو مەدىنىتىڭ مەيدانە كلىسى تامين ايدن تامللار آره سىندە اقلیمىڭ
كوزللىكى ، طوبراغىڭ انبات قوتى ابلە برك متوع طبعىي ثروتلىرى مەم بىر موقە
احراز ايدىرلر . فى الحقیقه آلتى آلت قوشولى اراپلارلىك اوستىندە كۆرە يىللەجى
كىشىلىكدە بىرسورى اولان «ئىنواء» شەرىنىڭ «سەمىرامیس» ك «مەلق باغچە» - نىڭ
وجودە كلىسى يوكسك بىر عرفان و ثروتىڭ وارلىقە احتىياج كوستىر .

زمان ، بوتون او مەدىنىت ازلرىنى اقراض حالتدە برك دىنە كومىش و اوندىن
يوكون بىر يوزندە هېچ بىر اثر قالمىشدر . زمانىڭ اعما ايدە مەيۇب نەيات ساحەسىنى
تەھدىد ايتىدىكى شى ، طوبراغىڭ او فىض بىر ئىتىدر ؛ كە عراق «دنيانك ذخيره

اتباری ، دنیامش اولماسنك حكمتی بوكون بيله ایضاح ایدر : « موصل ، شهرینك چوق اوزاقلرندن باشلايوب جنوبه دوغرو تا بصره كورفزینه قادار امتداد ایدن « دجله » وادیسی اكر معروف بر مقایسه ايله افاده ایدلك لازم كلیرسه ؟ - « نیل » وادیسندن اون دفعه دها كنیش وداها رنكیندر . دبیله بیایر . هر نوع حبوبات زرعه صالح اولان بو وادینك بعض محللرنده بزدای و آریه محصولی بره یوز و یوز الی درجه سنده در . ینه دجله وادیسنده « حمام علی » « شرقات » « کویر » ، « كر كوك » ، « هیت » ، « مندلی » ، « الخ محللرنده پترول منبعلری اوقادار مبدولدر ، كه بعض قطعه لرده زفت و نفتك بر یوزینه قادار فشقیروب كولار تشكیل ایتدیكى كورولیر . متخصصلرینك تحقیقه كوره عراقده کی پترول معدنلرینك منبى ، قافقاسیاده کی پترول منبعلرندن دها ده ریندر ، شوسورتده کی اكر بركون قافقاس پتروللاری قورورسه عراق پترول منبعلری دها چوق زمان سوكره ینه دوام ایدر .

بو زنكین طویراغك اوستنده ، محلی اهالینك كوستردیكى اتنوغرافق منظره بك قاریشیقدر ؟ چونكه مختلف استیلاره اوغرامش اولماسنك نتیجه سی اوله رق مختلف مدنیتلرك و دینلرك قابناخی حاله كلمش و آرتیق مختلف قومیتلره مسكون بولمشدور .

عراقك شیمدی به قادار اوغرامش اولدوغی استیلار تاربخچه معلوم اولدوغی ایچین بونی بوراده ذكر ایتمكه لزوم كورومیور . عراقده تأسس ایدن سلطنتلر اده سنده ده ، بزم دقتمزی یالكز « عباسی » خلافتی جلب ایدر : چونكه بو زمانده در ، كه یكى بر قوم ، بو اتنوگرافی به قاریشیقلاخك ایچدن میدانه چیقیور ، و دیگر بوتون قومیتلره غلبه چالماق قابلیتی كوستریور . ، اشته بو ، توركلردر . بو توركلر ، عباسی خلافتك عسكری قوتی تشكیل ایتش و بو قونك نفوذیه خلافتك سیاستنده حاكم اولمشدور . بو بابده اونرك اوینامش اولدقلری بویوك روللردن و تأسیس ایتش اولدوقلری شهرلردن بحثه لزوم كورمیبوب یالكز كچمش - بیتمدی -